

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie o stwierdzenie spełnienia warunków do prowadzenia studiów na kierunku studia nad cywilizacjami na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.280.2023.KT.3

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), w związku z § 6 umowy z dnia 29 lipca 1999 r. między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Konferencją Episkopatu Polski w sprawie statusu prawnego szkół wyższych zakładanych i prowadzonych przez Kościół Katolicki, w tym uniwersytetów, odrębnych wydziałów i wyższych seminariów duchownych, oraz w sprawie trybu i zakresu uznawania przez Państwo stopni i tytułów nadawanych przez te szkoły (Dz. U. nr 63 poz. 727), Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych, nauk o rodzinie i nauk teologicznych oraz I zespołu nauk społecznych, prowadzącego działalność w zakresie dyscyplin: nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologia, stosunki międzynarodowe, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku studia nad cywilizacjami na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Niewłaściwa koncepcja kształcenia.

W koncepcji kształcenia wskazuje się, że „kształceni na *studiach nad cywilizacjami* studenci wpisują się profilem zawodowym w następujące zawody: specjalista integracji międzykulturowej, animator kultury, kulturoznawca, pedagog animacji kulturalnej, specjalista do spraw kultury firmy, kierownik działu zarządzania zasobami ludzkimi oraz pozostały średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej”. Koncepcja kształcenia nie wskazuje jednak na zawód lub zawody, do których w sposób celowy przygotowuje kierunek. Bez określenia zamkniętego katalogu zawodów nie jest możliwe prawidłowe zaplanowanie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, które zgodnie z wymaganiami powinny być prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

2. Koncepcja kształcenia i program studiów nie zostały skonsultowane z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wnioskodawca nie przedstawił dokumentów świadczących o tym, że koncepcja kształcenia i program studiów zostały skonsultowane z przedstawicielami otoczenia społeczno-

gospodarczego, reprezentującymi obszary właściwe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem.

3. Kierunek został niewłaściwie przyporządkowany do dyscyplin naukowych.
Kierunek został przyporządkowany do filozofii (jako dyscypliny wiodącej) w 53% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach w 22%, historii – 12%, nauk o kulturze i religii – 10% oraz literaturoznawstwa – 3%. Tymczasem koncepcja kształcenia, ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się oraz treści programowe realizowane na poszczególnych zajęciach opierają się przede wszystkim na naukach o komunikacji społecznej i mediach, historii oraz naukach o kulturze i religii. Filozofia odgrywa tu jedynie rolę pomocniczą i ograniczona została do wąskiego zakresu zagadnień, analizowanych w jej ramach. Absolwent studiów nad cywilizacjami w trakcie studiów nie pozna podstawowych teorii oraz metod stosowanych w filozofii. Nie zdobędzie też umiejętności formułowania i rozwiązywania złożonych problemów filozoficznych. Ponadto nie jest uzasadnione przyporządkowanie kierunku do literaturoznawstwa, ze względu na rolę tej dyscypliny w programie studiów. Nie jest możliwe, aby podczas zajęć w wymiarze wynikającym z przyporządkowania kierunku do tej dyscypliny studenci osiągnęli wiedzę na zaawansowanym poziomie, która obejmuje wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną w literaturoznawstwie i zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem.
4. Efekty uczenia się nie odpowiadają praktycznemu profilowi studiów.
Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie odwołują się do właściwych dla kierunku obszarów działalności zawodowej, w tym m.in. nie zakładają wykorzystania w tej działalności wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany. W efektach uczenia się w zdecydowanej większości nacisk został położony na kwestie natury teoretycznej. Zawodowe aspekty praktyczne, jeżeli w ogóle się pojawiają, mają charakter drugorzędny.
5. Efekty uczenia się nie odpowiadają charakterystykom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Ogólne założone dla kierunku efekty uczenia się nie w pełni odpowiadają charakterystykom PRK, nie obejmując tym samym wszystkich opisanych w nich kompetencji. Pominięta została np. wiedza dotycząca podstawowych ekonomicznych, prawnych i innych uwarunkowań różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów czy umiejętność formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów oraz wykonywania zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych. W przypadku efektów uczenia się powiązanych z charakterystyką o kodzie P6S_WG nie przewiduje się wykorzystania wiedzy z obrębu wszystkich dyscyplin do których został przyporządkowany kierunek w wynikającej z koncepcji kształcenia działalności zawodowej.
6. Niewłaściwie sformułowane efekty uczenia się.
Większość założonych dla kierunku efektów uczenia się jest bardzo rozbudowana i ogólna, np. po ukończeniu studiów absolwent „interpretuje fundamentalne dla kultury i cywilizacji zagadnienia historyczne oraz ich wpływ na kształtowanie się późniejszych epok, genezę

wybranych metod ustroju życia zbiorowego występujących w historii oraz prezentuje ich lokalne warianty, przyczyny upadku lub wzrostu wybranych cywilizacji i kultur występujących w przeszłości, dominujące lokalne obrazy człowieka i świata w różnych okresach historycznych, a także opisuje przemiany, jakie w nich zachodziły; charakteryzuje wybrane idee filozoficzne obecne w danym okresie historycznym; określa miejsce badań historycznych w kontekście pozostałych nauk, w kontekście społecznym oraz w kontekście praktycznego wykorzystania wiedzy z tego zakresu”; „wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu historii kultury i cywilizacji oraz powiązanych z nią dziedzin (ze szczególnym uwzględnieniem historii idei i stających za nimi założeń filozoficznych) w celu analizy przyczyn i przebiegu procesów cywilizacyjnych, kształtowania się społeczeństw, rozwoju idei oraz obrazów świata”. Sformułowane w ten sposób efekty uczenia się znacząco utrudniają stworzenie efektywnego systemu ich weryfikacji.

7. Treści programowe nie odpowiadają koncepcji kształcenia i przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.
Mimo, że dyscypliną wiodącą dla kierunku jest filozofia, treści programowe w tej dyscyplinie zostały ograniczone do wąskiego zakresu zagadnień, a sama dyscyplina w programie studiów odgrywa rolę jedynie pomocniczą. Treści programowe dla kierunku opierają się przede wszystkim na naukach o komunikacji społecznej i mediach, historii oraz naukach o kulturze i religii. Treści programowe nie nawiązują do wskazanego w koncepcji kształcenia rynku pracy.
8. Do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zostały włączone zajęcia, które tych umiejętności nie kształtują.
Program studiów obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, którym formalnie przypisano wymaganą liczbę punktów ECTS, jednak te zajęcia nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie właściwych dla tej działalności czynności praktycznych przez studentów. Do tych zajęć nie można zaliczyć m.in. *historii kultury i cywilizacji – starożytność; wstępu do filozofii człowieka; teoria kultury i cywilizacji; historii kultury i cywilizacji – średniowiecze; literatury pięknej w nauce o cywilizacji; historii kultury polskiej; współczesnych ideologii; historii kultury i cywilizacji – nowożytność; religii, filozofii i obrazu świata; historii kultury i cywilizacji – XIX wiek; historii kultury i cywilizacji – XX wiek; filozofii polityki a porozumienia międzycywilizacyjnego; filozofia społecznej a porozumienia międzycywilizacyjnego*. Efekty uczenia się, treści programowe, metody dydaktyczne oraz sposoby weryfikacji osiągnięcia tych efektów nie są powiązane z kształtowaniem praktycznych umiejętności zawodowych właściwych dla wskazanych w koncepcji kształcenia zawodów i są przede wszystkim nakierowane na zdobywanie wiedzy o charakterze teoretycznym. Kształcenie umiejętności zawodowych, jeżeli nawet jest obecne w trakcie niektórych z tych zajęć, nie odgrywa istotnej roli.
9. Regulamin praktyk studenckich nie określa specyficznych efektów uczenia się przypisanych poszczególnym etapom odbywania praktyk oraz metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów tych efektów.

Program studiów przewiduje 960 godzin praktyk zawodowych, podzielone na trzy osobno zaliczane etapy, dla których nie przyjęto specyficznych innych dla każdego etapu, uwzględnianych progres kompetencji studentów efektów w uczenia się. Wskazano jedynie na wspólne dla wszystkich etapów ogólne efekty uczenia się. Poza stwierdzeniem, że student prowadzi dziennik praktyk, nie sprecyzowano też metod weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się. Zakłada się, że praktyki będą realizowane w instytucjach kultury (centra kultury, ośrodki kultury), instytucjach sztuki, placówkach oświatowych, stowarzyszeniach i fundacjach związanych z kulturą i cywilizacją oraz w instytucjach religijnych (różnych wyznań). Uczelnia nie określiła jednak kryteriów kwalifikacji oraz warunków, jakie muszą spełniać miejsca i opiekunowie praktyk, aby możliwe było osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

10. Zasady rekrutacji nie zapewniają kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Wnioskodawca nie określił minimalnych kompetencji oczekiwanych od kandydatów ubiegających się o przyjęcia na studia. Jednym kryterium kwalifikacji kandydatów jest zdanie matury. Tymczasem program studiów przewiduje osiągnięcie 71 rozbudowanych, przypisanych do kilku dyscyplin naukowych efektów uczenia się.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski